

LIDÉ VIDÍ PŘEKÁŽKY A HLEDÁJÍ CESTU, MY VIDÍME CESTU, ALE HLEDÁME PŘEKÁŽKY!

Neměli to s námi ale vůbec jednoduché. Hodně jsme zlobili a neuvědomovali si, že je tím trápíme. Pomáhali nám s domácími úkoly, připravovali nám jídlo, prali nám a k tomu nás ještě museli vychovávat. Bylo toho na ně dost. A my jsme jim to opláceli tím, že jsme se snažili pomáhat, kde bylo třeba. Tady v tom jsme je vždy poslechli. Ale nebylo to jen o práci kolem domu a hospodářství.

S dědou jsme si uměli udělat i radost – chodili jsme spolu třeba na ryby.

Děda už byl v důchodu, a proto měl dost času. Už nejezdil s kamionem nebo autobusem po celé Evropě jako zamlada, ale staral se o nás s bráchou.

Byl to velkej rybář – všechno kolem ryb miloval.

Ale bylo to takové vesnické rybaření! Nenašel si extrémně drahé vybavení a nedělal machry na ostatní. Děda chytal na udici z bambusu a já na klacek z lísky. Vždycky jsme vyrazili hned zrána, vstávali jsme v půl šesté a nejdřív šli vykopat žížaly v hnoji, protože jsme potřebovali kvalitní návnady. Jindy děda jako návnadu připravil speciální chleba s česnekem nebo vařené brambory, na které zabírali kapři. Na nedalekém rybníku jsme nejvíc chytali právě kapry a karase a na řece zase štiky a pstruhy, ale tam mě to tolik nebavilo. Ryb bylo všude hodně – kromě jmenovaných patřili mezi naše úlovky třeba i okouni, nebo dokonce úhoři.

Na ryby jsem s dědou chodil strašně rád. Vydržel jsem s ním sedět u vody klidně i šest hodin.

(Teď si uvědomuju a překvapuje mě to, jak dlouho jsem s dědou dokázal u té vody sedět.) Nehybně sedět a soustředit se. Na rybách jsme si totiž ani moc nepovídali. O povídání to nebylo. U vody musíš být ticho, aby ryby neutekly, teda neuplavaly, a koukat na splávek, jestli se někam hejbne a co se s ním děje potom. Nejzajímavější pro mě vždycky bylo si představovat, jak ryba pod hladinou vypadá a co právě dělá, když ukusuje návnadu! Trpělivě jsem doufal, že něco chytíme. Většinou jsme odcházeli s plným kýblem menších ryb, které měřily okolo 20 centimetrů i s ocasem, nebyly to samozřejmě obrovské ryby. *(To trpělivé vyčkávání u vody mi pořád nejde dohromady s mojí hyperaktivitou a neposlušností. Zajímavý protiklad...)*

Vzpomínám, že jsme se s dědou rybolovem tak trochu i živili. Ryby jsme nikdy nekupovali. Ani třeba maso nebo zeleninu, pro kterou dnes jedeme do supermarketu. Všechno jsme si v podstatě vypěstovali nebo vykrmili na statku... Anebo jsme takhle šli na ty ryby a nachytali jich hned víc a měli jsme třeba jídlo na týden.

Smaženou rybu od babičky jsem prostě miloval. To bylo něco neskutečně dobrého! Mňam!

Anebo úplně neskutečná pochoutka je sušená ryba, tzv. taraňka. Ta se vždycky zapíje-la pivem.

To se prostě vysuší ryba, předtím se musí vykuchat, umýt a naložit v soli. Pak se musí pověsit někam, kam nesvítí přímé sluníčko, a za několik dní uschne a dá se pak jíst. Pochoutka. A to je sušené maso, co se dnes prodává za šilný peníze.

Vždycky mě bavilo počítat ryby v kýblu, kolik jsem jich teda chytil – pokaždé jsem je vysypal a počítal. Ale nikdy jsem se neodvážil žádnou rybu sám vykuchat. Ani jí uříznout hlavu. A děda, co si pamatuju, taky ne. Nevím, že by to dělal, myslím si, že na to neměl žaludek. Takové chuťovky vždycky dělala babička.

Babička byla vůbec drsoňka. Nejen co se týká těch ryb a jejich vyvrhování, ale třeba i slepicím na dvorku bez váhání uťala hlavu... A ty slepice pak ještě běhaly sem a tam a pro mě to byl normální horor. Babička pracovala celý život na poli, a hlavně v kolchozu, což bylo něco jako JZD, ale v době, kdy jsme u nich s dědou bydleli, byla už taky v důchodu. Na ryby s námi ovšem nechodila. To jen já s dědou.

NAŠE KONÍČKY NA UKRAJINĚ

Nebylo mi ještě devět a s kamarády – někteří byli mladší, jiní starší – jsme vzali velký hliníkový hrnec, do něj jsme nasypali syrové umyté brambory, na ně jsme dali vrstvičku slámy, na to jsme pokládali nejdřív jemnější a tenčí a pak pořád silnější klacky. Okolo hrnce jsme udělali ohniště, zapálili jsme to a takhle jsme pekli brambory. Vzali jsme si k tomu okurky a rajčata, udělali jsme si takový salát.

Pak jsme taky brambory vařili. Nakrájeli jsme je a naházeli do hrnce s vodou, a když se uvařily, dali jsme do nich smetanu. Osolili jsme to a měli jsme další vynikající jídlo. Mňam...

Jednou v létě jsme si s kamarády taky udělali pořádný bunkr. Makali jsme na něm několik týdnů a měli jsme v něm dokonce i vlastní kamna, na kterých jsme si mohli i vařit.

Jednoho dne si takhle jdeme s kamarádem, se kterým jsme ten bunkr stavěli, jen takhle ve dvou a vidíme obrovský oheň, jak stoupá zrovna z místa, kde byl náš bunkr.

Říkáme si: „Sakra, co to je?“

Když jsme tam přiběhli, z našeho bunkru zbyly už jenom hořící zbytky. Někdo nám náš krásný bunkr příliš záviděl a podpálil ho. Pěkně nás to namíchlo, ale nedalo se už dělat vůbec nic. Závist je hnusná!

Na ryby jsem nechodil jenom s dědečkem, ale i se svými kamarády. Když jsme nějaké ryby chytili, dělali jsme z nich uchu, což je neskutečně dobrá rybí polívka. Děti na Ukrajině už odmalička uměli vařit a sami o sebe se postarat, dalo by se říct.

Kopali jsme i do míče a dělali jsme spoustu pohybových aktivit.

OŽE?!
AKOVÝ
EATY?
Děj si
SEH

MARY

Když jsme chytli třeba i jen malé rybky, co nešly dát na pánev, protože by se rozpadly, dali jsme je kočkám. Mívali jsme třeba i pět koček a taky dva psy. Nikdy samozřejmě nebyli s námi v domě, vždycky byli venku na dvoře. Byl jsem pak hodně překvapený, když jsme dorazili sem do Česka, že lidi tady mají domácí zvířata v bytě. To pro mě byl taky pěkný šok.

Rybaření bylo výjimečný, nejen proto, že jsem u něj dokázal sedět v klidu a mlčet jako pěna, jinak jsem bez pohybu nevydržel. Nejsem ten, co zůstane stát na jednom místě tam, kam ho postaví.

S kamarády z okolí jsem byl naopak aktivní až moc. Potřeboval jsem pohyb, byl pro mě moc důležitý. Musel jsem se hýbat. Je to moje přirozenost.

Dneska mám pocit, že pohyb byl přirozený pro všechny děti na Ukrajině, že jsme se fakt hodně hejbal. Neměli jsme doma počítače ani internet. Neměli jsme žádné moderní technologie, nic. Takže když byl čas, chodili jsme s kámošema ven a hráli si. Třeba na babu. Ale ne jen tak ledajakou. Hráli jsme ji na stromech!

U nás ve vesnici rostly košaté, mohutné vrby. Větve se rozrůstaly do stran a my jsme skákali z jedné na druhou nebo ze stromu na strom a takhle jsme se navzájem chytali. Takže něco jako Tarzan nebo jako opice.

Nebo jsme třeba přeskakovali klikatící se říčky. Naší loukou jich protékalo hned několik a větvy se a proplétaly jako kořeny stromů a my jsme se s klukama pokaždé rozeběhli a přeskakovali je. Kdo zůstal nejdýl suchý, byl vítěz.

Nebo jsme třeba přeskakovali klikatící se říčky. Naší loukou jich protékalo hned několik a větvy se a proplétaly jako kořeny stromů a my jsme se s klukama pokaždé rozeběhli a přeskakovali je. Kdo zůstal nejdýl suchý, byl vítěz.

Takhle vypadaly začátky mého pohybu. Ano, dalo se tomu už i tehdy říkat parkour, ovšem to slovo jsme neznali.

Mezi námi byl i jeden starší kluk, co uměl udělat salto. Fakt dokázal skákat salto dopředu a my jsme ho za to dost obdivovali a snažili jsme se ho napodobit. Chtěli jsme to umět stejně jako on, ovšem ani jsme to nevyzkoušeli, protože jsme se báli.

Pamatuju si dětství na Ukrajině, v zimě tam bylo až 1,5 m sněhu! Tady jsem se sestřenkou Ludmilou.

Nevím, jestli se Sergej, tak se ten kluk jmenoval, v té době znal filmy s Jackie Chanem, ale všechno by tomu napovídalo. Jackieho Chana jsem tenkrát totiž taky hodně obdivoval a díval jsem se na všechny dostupné filmy s ním. Doslova mě fascinoval. To, co dokázal se svým tělem, mi bralo dech a bere mi ho doteď. Je to můj velký vzor!

Na obrazovce předváděl nehorázný věci, a dělal je sám, bez kaskadérů. On sám byl hercem a kaskadérem v jedné osobě a taky mistrem bojových umění. Obdivoval jsem ho. Toužil jsem být na tom pohybově někdy v budoucnu alespoň trochu jako on. On byl mou první velikou inspirací.

Na to období mám moc hezké vzpomínky. Bylo to krásné dětství. I rodiče za námi v rámci možností jezdili. Hlavně maminka, které jsme moc chyběli a která to bez nás nemohla tak daleko od domova dlouho vydržet. Naše fotky jí nestačily...

Někdy za námi přijela jednou, jindy dvakrát do roka. My jsme samozřejmě jásali a chtěli bychom, aby jezdila mnohem častěji. Ale nedalo se s tím nic moc dělat. V tu dobu to ještě nešlo. Hlavně proto, že v Česku ještě nebyly dostatečné podmínky, abychom tam mohli žít všichni pohromadě.

Ale i to se pak najednou změnilo, rodičům nakonec konečně došlo, že jim scházíme už moc a že to bez nás nedokážou prostě dýl vydržet a že už není možné dál čekat, i když podmínky nebyly ještě zdaleka ideální. Další věcí bylo, že už nás nedokázali zvládat prarodiče – vydrželi to úctyhodné tři roky, což byl fakt výkon! To ne že ne! Když si volali s rodiči, říkali jim: „Vezměte si je k sobě do Česka! My už si s nimi nevíme rady!“

BUDEME SE STĚHOVAT

Ta zpráva přišla náhle a nečekaně. S bráchou nás zaskočila, ale zároveň pro nás byla neuvěřitelná a úžasná. Brácha byl v té době ještě malý, a tak když si pro nás táta zanedlouho přijel, vůbec ho nepoznal. Díval se na něj překvapeně a pochybovačně se zeptal: „To je můj táta?“

Podíval se na něj a pak zas na mě, jako kdyby čekal na moje přikývnutí, na souhlas.

Ale kdesi uvnitř mu bylo jasné, že to je tatínek, a tak se najednou musel začal usmívat a pak i smát. Nedokázal skrýt radost.

A stejně tak i já. Taky jsem se musel samým štěstím smát, a tak jsme se smáli oba, a nakonec i tatínek. Smáli jsme, až nás z toho bolelo břicho. Všichni jsme z toho měli radost.

Tři roky, do mých devíti let, rodičům trvalo, než se rozhodli vzít nás s sebou do Česka, než jim to okolnosti dovolily. Ono to v tu dobu nebylo tak jednoduché z Ukrajiny jen tak odcestovat do jiné země, chtělo to i dost peněz! Nakonec to ale dopadlo dobře.

Rodiče pro nás dokonce naplánovali, že tady vystudujeme a že s nimi budeme žít v Říčanech u Prahy a že zas budeme jedna velká rodina.

Když nám o Česku dřív vyprávěli, jak to tam vypadá a jací tam žijou lidi, nedokázali jsme si to představit. Nikdy předtím jsme v cizině nebyli, nebyli jsme u moře, na dovolený, nic takového... A tak s tou mojí dětskou fantazií, která mi mnohdy jela na sto třicet procent, jsem si najednou všechno to, co tam na nás čeká, chtěl umět představit.

Všechno jsem najednou viděl naprosto živě. Viděl jsem to, že v Česku bude všechno jiný, třeba tam budou modré silnice, jiné stromy a rostliny, jiný podivný zvířata, jaký jsem nikdy předtím neviděl, a tak podobně. No prostě úplný nesmysl.

Moc jsem se už těšil, až si to budu moct porovnat se svými představami, a nemohl jsem se dočkat.

Na druhou stranu mi došlo, že s naším odchodem opustím nejen dědu a babičku, ale taky všechny své kamarády. Bylo to bohužel tak. To jediné mi moje radostné očekávání tak trochu kazilo. Představa, že už je nikdy neuvidím, byla velice chmurná.

Ještě že jsme po našem odjezdu do Česka každý rok o prázdninách jezdili navštěvovat celou rodinu. Babičky a dědečky i všechny strejčky, tetičky, bratrance a sestřenice a všechny známé a taky své staré kamarády.

ODJEZD

Na odjezd do Česka, balení kufrů a všech těch potřebných i nepotřebných věcí a pak na cestu na nádraží do Chmilnyku si dobře pamatuju, protože jsme jeli vlakem. Na vlakovém nádraží jsme s bráchou byli poprvé v životě. Nikdy předtím jsem vlakem nejel. To samé platilo i pro bráchu. Oba dva jsme byli

No tati, že se nestydíte, takhle mě fotit, když spím!

rozrušení při pomyšlení na to, co nás tam čeká. A táta se tvářil tak trochu tajemně.

Pamatuju si, že cesta byla strašně dlouhá. Trvala třeba den a půl nebo přibližně tak. Cestou jsme museli zastavit v nějakém městě na Slovensku, kde náš vlak zvedli a měnili rozchod kol. Na

Nádherná slovenská příroda a mňamózní jídlo na cestě do Česka.

Ukrajíně a v celém Rusku jsou totiž koleje širší než v jiných zemích. Hrozně nás zajímalo, jak to dělají a proč vlastně, bylo to jako zjevení. Ovšem seděli jsme ve vlaku a zvenku jsme na to koukat nemohli.

Při projíždění Slovenskem jsme najednou měli možnost vidět jinou přírodu, než na kterou jsme byli zvyklí. Bylo to strašně pěkný – tahle vzpomínka mi uvízla v hlavě.

S bráchou asi nikdy nezapomeneme ani na to, že táta s sebou tenkrát vzal na cestu fakt dobrý jídlo a my jsme se hrozně moc najedli. Z tašky tenkrát vytáhl klobásu, sýr, chleba rajčata a okurky a tak... My jsme fakt žili skromně a klobásy jsme u nás doma měli jenom na Vánoce.

Ta cesta tenkrát, to pro nás byly takové hody. Něco jako dneska když se podává snídaně formou švédských stolů. Jenom s tím rozdílem, že nám tenkrát k tomu pocitu stačilo pár rajčat a zelenina a jasně že i ty klobásy. A my z toho byli zcela odvaření.

To byla vlastně taky oslava naší cesty za novým životem. Až teď jak koukám na tu naši fotku z vlaku, jsem si všiml, že si tatínek s sebou vzal i svoji milovanou domácí pálenku. Prostě oslava se vším všudy!

Do Česka jsme za novým životem vyrazili v květnu roku 2002.

Naše cesta byla plná očekávání i obav s tím spojených. Bylo to jedno veliké dobrodružství. Pro nás s bráchou bylo všechno nové. Všechno bylo vzrušující. Prostě čistý adrenalin.

A k tomu všemu ta moje přebujelá fantazie. Hlavou se mi pořád honily všechny ty moje šílené představy, jak to v Česku asi bude vypadat. Do čeho to vlastně přijedeme a co všechno tam najdeme...

Dokonce se mi zdálo, že i vzduch, co jsem ten den vdechoval, voněl jinak, zvláštně. Byla to vůně, jakou bych rád znovu občas ucítil, taková, co s sebou přináší nová velká očekávání, změnu a řádnou dávku vzrušení.

NOVÝ DOMOV - NOVÝ SVĚT

Konečně jsme přijeli na hlavní nádraží v Praze. Zdálo se nám nezvykle obrovské, bylo tam hodně lidí a panoval tu veliký ruch. Prostě jiný svět! Z nádraží jsme pak zamířili ještě kousek za město, na okraj Prahy, až jsme se s bráchou ocitli v Říčanech. To byl cíl naší cesty.

Všechno, co existovalo do té doby, v tu chvíli najednou existovat přestalo. Nebo to bylo najednou za námi. S bráchou jsme oba stáli na startovní čáře, která pro nás znamenala novou etapu našich životů.

Příjezd do nového domova nesporně splnil všechna naše očekávání. Všechno bylo sice hodně jiné než v mých představách, ale v tu chvíli určitě přijatelné.

Takhle jsme se bavili, když byli rodiče v práci. Hráli jsme ukrajinskou karetní hru Durak.

„Knedlíky? Co to je?“ ptali jsme se. Potraviny tu byly úplně jiné, ničemu a nikomu jsme nerozuměli. To bylo něco! Byl to nový svět!

Rodiče tou dobou bydleli právě na ubytovně. Takže prvního půl roku jsme bydleli všichni pohromadě – tísnilo jsme se v jednom pokoji. Bylo to sice dost drsný, ale byli jsme spolu, a to pro nás tenkrát znamenalo nejvíc. To bylo ze všeho nejdůležitější.

Rodiče tvrdě pracovali, vydělávali peníze a žili na ubytovně, jen aby vydělali dost na to, aby si co nejvíc našetřili na lepší bydlení.

A zatímco naši makali, na nás s bráchou Jurou čekalo taky v Říčanech hned několik úkolů. A bylo zapotřebí zvládnout je v relativně velice krátkém čase. Kupříkladu taková maličkost, jako bylo naučit se česky. V září jsme měli jít do školy a byl konec května, takže jsme na to měli tři měsíce.

S Jurou jsme přemýšleli jak na to, pak jsme ale velice pohotově objevili docela příjemnou metodu. Výuka jazyka českého probíhala u bedny. Seděli jsme s bráchou před televizní obrazovkou a čučeli na pohádky. Učit se cizí jazyk z jednoduchých pohádek se dalo vydržet a ještě k tomu to fungovalo. Tuhle metodu můžu i dnes vřele doporučit všem, kteří se chtějí rychle naučit cizí jazyk.

Učili jsme se z různých kreslených pohádek, které jsme mohli v české televizi tou dobou vidět, a šlo nám to jako po másle. Pamatuju si na Pokémony, Ferdu Mravence, Rumcajse nebo na Rychlou rotu...

A kromě pohádek jsme koukali i na mnohem drsnější věci, při kterých jsme se neučili jenom český jazyk...

Oproti filmům vysílaných na Ukrajině to najednou bylo něco úplně jiného. Hlavně proto, že na Ukrajině byl příšerný dabing. Dřív to fungovalo tak, že jeden film daboval celou dobu jeden chlap se stejným hlasem a bylo jedno, jestli zrovna mluvila žena nebo dítě, pořád mluvil stejně! Ten chlap ještě navíc mluvil přes originální zvuk. Takže postavy ve filmu mluvily nejdřív anglicky a hned vzápětí, třeba se zpožděním sekundy nebo dvou, do toho začal mluvit ukrajinsky ještě ten borec, který daboval. Znělo to strašně, co si budeme povídat.

Na to jsme byli zvyklí z Ukrajiny. Takže když jsme viděli filmy v češtině a slyšeli, jak jsou dabované, zpočátku jsme si mysleli, že všechny jsou český, protože každá postava v nich měla svůj vlastní hlas. Wow!

Jeden tátův kamarád ze Slovenska nám jednou půjčil videokazetu (to byly kazety s magnetickou páskou), na které byl nahraný americký film Rambo. Hlavním hrdinou byl pološílený americký válečný veterán, který likvidoval policisty, co se ho snažili taky zlikvidovat. Když jsme ten film poprvé viděli, byli jsme rozsekaní z toho, co všechno v nich ten Sylvester Stallone dokázal.

DALŠÍ STĚHOVÁNÍ

Po půl roce bydlení na ubytovně se rodiče konečně rozhodli, že nastala ta pravá chvíle udělat další změnu. Viděli, že už to úplně nevyhovuje, že už s bráchou nejsme úplně malí, takže je potřeba pronajmout si něco většího. Proto si pronajali malinkatý rodinný domek v centru Říčan, kde jsme pak bydleli asi osm let.

Přesně v tomhle pokoji jsem se naučil stojku :).

byl zvyklý z raného dětství. Přeskakoval jsem zídky a lezl po zábradlí a skákal na stromy.

To neuniklo pozornosti kluků z ulice. I když jsem na novém místě neměl ještě žádné kamarády a nikoho jsem tam ze začátku neznal, začal jsem navazovat první kámošství. Trochu jsem se obával, jak se na mě budou kluci z ulice dívat, ale nedívali se nijak zvláštně.

Moje obavy, že hned poznají, že jsem cizinec a dají mi to sežrat, se docela rychle rozplynuly. Nic takového se tenkrát nestalo. Během těch dvou prázdninových měsíců jsme se s bráchou jakž takž otrlali a našli jsme si kámoše ve stejném věku.

I s nimi jsme se školili v českém jazyce. Bylo to něco jako doučování u televize. Šlo to takhle najednou velice rychle.

I tyhle první prázdniny v Česku utekly stejně jako každé jiné velice rychle a my jsme v září museli nastoupit do české školy.

Byl to dost starý barák, bylo v něm vlhko a plíseň. No prostě nic moc extra supr-čupr to nebylo. Ale byl to náš domov a nám to úplně bohatě stačilo! Byli jsme z toho s bráchou na větvi.

Pak jsme už na bednu mohli čučet v klidu v obýváku.

Ale čumět na telku se taky nedalo věčně. Já musel znovu na vzduch. Ven. Na ulici a do parku. Opět jsem nutně potřeboval pohyb!

Vyběhl jsem tedy na ulici. Hledal jsem tam hned vhodná místa a pak jsem zkoušel to, na co jsem

V ČESKÉ ŠKOLE

V září roku 2002 jsme s bráchou šli poprvé do české školy. Nastoupili jsme každý o třídu níž, než jsme měli jít na Ukrajině, takže já jsem si zopakoval třetí třídu a brácha šel znova do první.

Nástup proběhl v relativním klidu a my se dokázali v podstatě ihned aklimatizovat. Ve třídě nás bylo něco okolo dvaceti pěti. Mí „hodní“ spolužáci mě okamžitě učili říkat sprostá slova, která tak krásně ovládali, a naváděli mě, abych je říkal paní učitelce. Samozřejmě že jsem to taky dělal v rámci utužování přátelství. Ovšem to jsem netušil, že jsou to ošklivá slova, která se říkat nemají, a proto mě poznámky neminuly. Ale mám trochu pocit, že paní učitelka byla dobrá psychologka a chápala mou motivaci k takovému jednání, a tak tomu nepřikládala zas až takový význam, což bylo docela štěstí.

Se všemi ve třídě jsem se nějak tak skamarádil, někteří na mě sice koukali divně, ale to mi bylo jasné, byl jsem přeci cizinec. Celkově to bylo v pohodě. Ale – jako vždy a všude musí být nějaký ALE – až na Lukáše!

S mým novým spolužákem Lukášem jsme si každopádně od začátku nějak moc nesedli. On byl velicej, mohutnej, ale ne že by byl tlustej, byl snad jenom silnější. Prostě hromotluk. A s ním jsme se, jak jinak, hned raflí.

Kdo mě najde jako první? Ach jo, já jsem ale vypadal... :D :D!